

SAN205 LINGVISTICKÁ ANTROPOLOGIE

Bakalářské studium sociální antropologie, FSS MU 2005/2006

Vyučující kursu: Petr Kouřil

Kontaktní adresa: kouril@fss.muni.cz

Webová stránka kursu:

<https://is.muni.cz/auth/el/1423/podzim2005/SAN205/>

Výuka: pondělí 10.00–11.40, místnost 34

Anotace: Kurz je koncipován jako úvod do studia vztahů jazyka, kultury a společnosti. První část „Svět jazyků“ se zaměřuje na přehled teorií vzniku jazyka a také na jeho existenci v čase a prostoru. Druhá část kursu „Člověk v jazyce“ se věnuje tématům vztahu jazyka a kognice, osvojování jazyka a nakonec problematice kulturní a sociální diverzity jako diverzity jazykové. Třetí část „Užívání jazyka“ si všímá jazyka v procesu dorozumívání, stejně jako okolností toto dorozumění podmiňujících. Poslední hodina shrne obsah kursu v debatě o vztahu jazyka a moci. Zaměří se na současné společenské problémy jazykem zprostředkované, stejně jako z něj vyvěrající.

Podmínky absolutoria: Prezentace povinné literatury k vybrané hodině v průběhu semestru. Vypracování závěrečné práce v rozsahu 1 000 slov a její představení na závěrečném kolokviu.

Struktura předmětu:

1. Orientační týden na FSS MU (výuka není) [19. 9. 05]

I. SVĚT JAZYKŮ

2. Jazyk, kultura a společnost. Formování předmětu lingvistické antropologie [26. 9. 05]

Literatura:

Duranti A (ed.) 2001 „Introduction“ In *Linguistic Anthropology*. Blackwell. S. 1–8. (8a)

3. Jazyk a čas. Počátky jazyka, genetická klasifikace jazyků, hledání prajazyka [3. 10. 05]

Literatura:

Salzmann Z. 1997. „Počátky jazyka“ *Jazyk, kultura, společnost. Úvod do lingvistické antropologie*. Academia, Praha. S. 38–53. (16č)

Salzmann Z. 1997. „Počátky jazyka“ *Jazyk, kultura, společnost. Úvod do lingvistické antropologie*. Academia, Praha. S. 55–75. (21č)

4. Jazyk v prostoru [10. 10. 05]

Literatura:

Romaine, S. „Pidgin and Creole Languages“ in *Language in Society*. S. 162–190. (28a)

II. ČLOVĚK V JAZYCE

5. Jazyk a vědění: kognitivní lingvistika, lingvistický relativismus a determinismus [17. 10. 05]

Literatura:

Whorf, Benjamin Lee. „The relation of Habitual Thought and Behavior to Language.“ In Duranti A (ed.) 2001. *Linguistic Anthropology*. Blackwell. S. 363–381. (19a)

6. Osvojování jazyka. Socializace jazykem a socializace do jazyka [24. 10. 05]

Literatura:

Ochs, Elinor – Schieffelin, Bambi B. „Language Acquisition and Socialisation: Three Developmental Stories and Their Implications“. In Duranti A (ed.) 2001. *Linguistic Anthropology*. Blackwell. S. 263–282. (19a)

7. Čtecí týden [31. 10. 05]

8. Jazyk a identita. [7. 11. 05]

Literatura:

Romaine S 2001. „Language and gender“ In *Language in Society: An introduction to Sociolinguistics*. Oxford university Press, Oxford UK. S. 99–133. (35a)

III. UŽÍVÁNÍ JAZYKA

9. Komunikativní kompetence a řečová komunita [14. 11. 05]

Literatura:

Hymes, Dell „On Communicative Competence“ In Duranti A (ed.) 2001. *Linguistic Anthropology*. Blackwell. S. 53–73. (21a)

10. Řečové chování – etnografie komunikace. [21. 11. 05]

Literatura:

Bauman, R. 2001 „Verbal Art as Performace“ In Duranti A (ed.) *Linguistic Anthropology*. Blackwell. S. 165–188. (23a)

11. Neverbální komunikace a písmo. [28. 11. 05]

Literatura:

Salzmann Z 1997. „Neverbální komunikace a písmo“ *Jazyk, kultura, společnost. Úvod do lingvistické antropologie*. Academia, Praha. S. 140–157. (17č)

IV. ZÁVĚR

12. Jazyk, společenské problémy a současnost [5. 12. 05]

Literatura:

Romaine S 2001. „Linguistic Problems as Social Problems“ In *Language in Society: An introduction to Sociolinguistics*. Oxford university Press, Oxford UK. S. 191–220. (29a)

Literatura:

Duranti A (ed.) 2001. *Linguistic Anthropology*. Blackwell.

Salzmann Z 1997. *Jazyk, kultura, společnost. Úvod do lingvistické antropologie*. Academia, Praha.

Romaine S 2001. *Language in Society: An introduction to Sociolinguistics*. Oxford university Press, Oxford UK.

Budil, Ivo T. 2003. *Mýtus, jazyk a kulturní antropologie*. Praha: Triton.